18.10.2023

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta |

Työllisyysrahaston ja hallituksen talousarvio

Asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

19.10.2023

HE 41/2023 vp

Karo Nukarinen

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Työllisyysrahasto

- Finanssivalvonnan valvoma itsenäinen laitos

- Päätehtävät:
  - Työttömyysetuuksien rahoitus
  - Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä
  - Aikuiskoulutusetuuksien myöntäminen

- Julkinen hallintotehtävä

- Toiminta perustuu lakiin

Työllisyysrahasto rahoittaa laajasti suomalaista työelämää

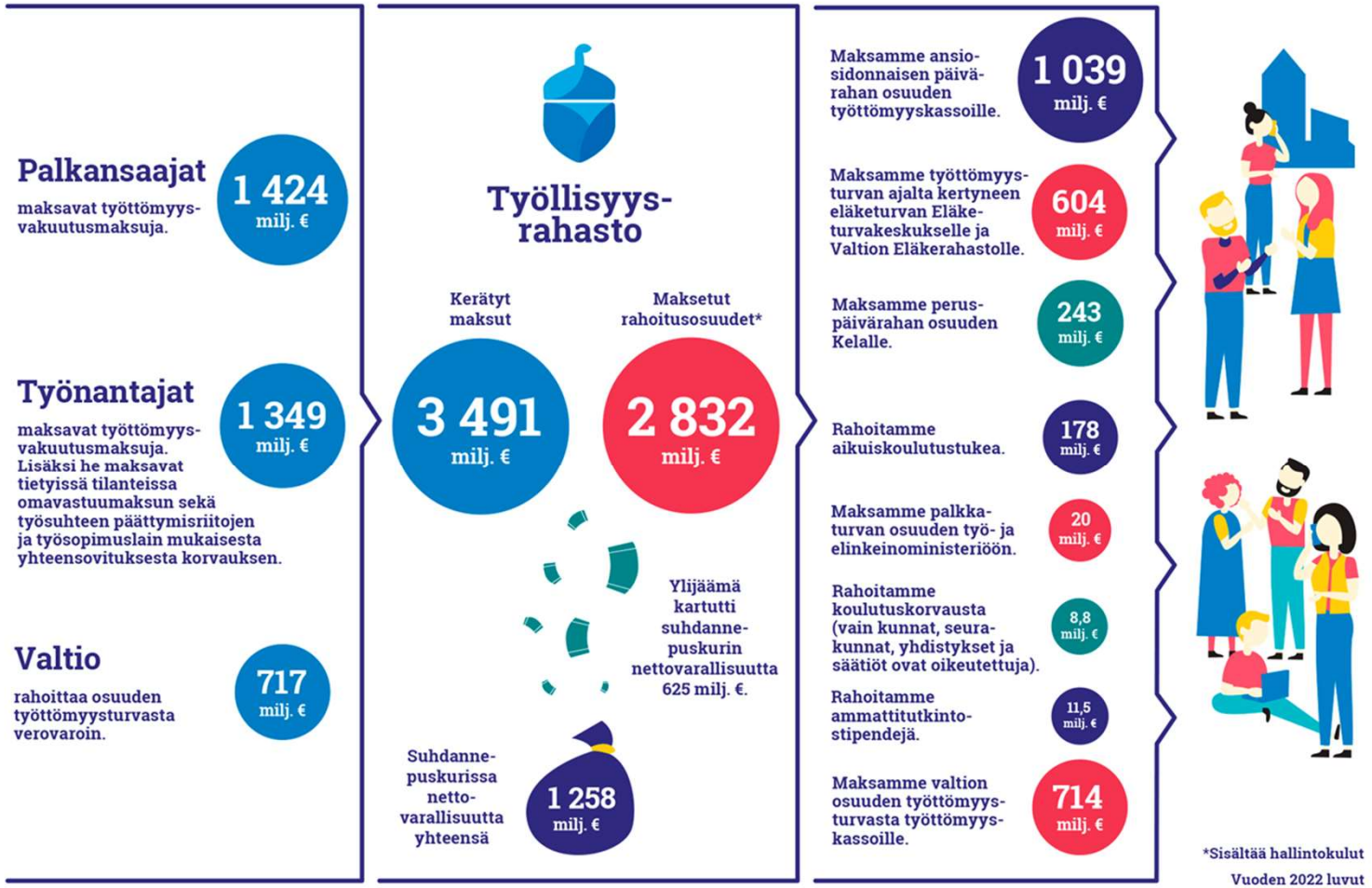

- Työllisyysrahasto kerää työttömyysvakuutusmaksut, joilla sen rahoitusvastuulla olevia lakisääteisiä menoja rahoitetaan
- Suurimmat rahoituskohteet ovat työttömyyskassat, ETK, Kela ja aikuiskoulutustuen saajat
- Rahaston Talouden ollessa ylijäämäinen rahasto kerryttää suhdannepuskuria, jolla voidaan tasata tarvittaessa suhdannekuoppien vaikutuksia
- Rahasto on tarvittaessa nostanut velkaa rahoitusmenojen kattamiseksi, mm. koronapandemian aikana
- Rahastolla on S&P:n luottoluokitus (AA+/a-1+)

Hallitusohjelma ja hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2024 ja vaikutukset Työllisyysrahastoon

- Hallitusohjelmassa on monia Työllisyysrahaston tehtäviin liittyviä kohtia. Kirjaukset mm. työttömyysturvan muutoksista ja aikuiskoulutustuen lakkautuksesta merkitsisivät Työllisyysrahaston rahoitusvastuulla olevien menojen pienenemistä.
  - Työllisyysrahaston talousarvion pohjana olevissa skenaarioissa on arvioitu, että hallitusohjelma vähentäisi Työllisyysrahaston menoja n. 200 MEUR vuonna 2024
- Näkymät taloudesta ja työllisyydestä, suhdannepuskurin lähestyminen enimmäismääräänsä sekä hallitusohjelman kirjausten arvioitu menoja alentava vaikutus, vaikuttivat arvioon työttömyysvakuutusmaksujen merkittävän alentamisen mahdollisuudesta
  - Työllisyysrahasto on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärän alentamista 1,43 prosenttiyksiköllä 1,61 prosenttiin vuodelle 2024
- Vuonna 2025 suurempi määrä hallitusohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä, jotka vaikuttavat Työllisyysrahaston menoihin, astunee voimaan. Hallitus on sitoutunut kanavoimaan nämä säästöt velkakehityksen taittamiseen. Hallitus päätti budjettiriihessä, että lisätoimenpiteiden kartoittamiseksi perustetaan kolmikantainen työryhmä, jonka tehtävänä on kuvata näiden rahoituksellisten kytkösten mekanismit sekä selvittää erilaisia keinoja hallituksen tavoitteen saavuttamiseksi. Työllisyysrahasto ei ota kantaa verotuskysymyksiin, mutta tuotamme käynnistyvän työryhmän ja jatkotyön käyttöön tietoa rahaston rahoitustehtävästä ja siihen liittyvistä tekijöistä ja mekanismeista.
  - TE-kuntasiirto, joka astuu voimaan vuonna 2025 tulee myös vaikuttamaan rahoituksen kanavointiin.
- Hallitusohjelman sisältää aikuiskoulutusetuuden lakkautuksen 1.8.2024
  - Muutoksella olisi merkittävä vaikutus Työllisyysrahaston operatiiviseen toimintaan
  - Jatkuvan oppimisen tuki – työryhmän käyttöön Työllisyysrahaston on valmis tarjoamaan tietoa ja osaamistaan
  - Työllisyysrahastolla on kyvykkyys ja valmius toimia vastaavissa toimeenpanoissa myös tulevaisuudessa

18.10.2023

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta |

Talousarvio ja maksuesitys vuodelle 2024

Työllisyysrahasto
Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Talousarvion pohjana on näkymä talouden kehityksestä*: Kasvu hidastunut ja kehitys sivuttaista näkymien ollessa negatiivisia, mutta työllisyys ja työttömyys yhä hyvällä tasolla

- **Kansantalouden kasvu on hidastunut.**
  - Kansainvälinen talousnäkymä ei enää indikoi merkittävää talouskasvua. Näkymät euroalueen teollisuudessa ovat erityisen haasteelliset.
  - Yritysten luottamus on laskusuunnassa ja negatiivisen puolella. Kuluttajien luottamus on alle keskiarvon.
- **Inflaatio on edelleen poikkeuksellisen korkealla tasolla.** Markkinoilla hinnoitellaan koronlaskuja ensi vuodelle.
- Työllisyys on kehittynyt vahvasti viime vuosina. **Työttömyys on matalalla tasolla.**
- **Avoimien työpaikkojen määrä laskenut lähelle vuoden 2019 tasoa.** Työttömyyskassojen ensihakemusten määrä on normaalilla tasolla.
- **Maksettujen työttömyysetuuksien lasku on pysähtynyt.**

*Näkymä muodostettu 16.8.2023 saatavilla olleista tilastoista, ennusteista ja tiedoista.

Talousarvion lähtökohdat ja skenaariot

- **Kansantaloudessa** kasvu hidastunut ja kehitys sivuttaista näkymien ollessa negatiivisia, mutta työllisyys ja työttömyys ovat yhä hyvällä tasolla.
  - Perusennuste on tasainen, mutta riskejä myös heikentymälle on olemassa
- **Työllisyysrahaston näkymät** vuodelle 2023 ovat parantuneet, tulosennuste on ylijäämäinen ja ennuste nettovarallisuudesta vuoden 2023 lopussa on 2040 MEUR, mikä nostaa puskurin yli enimmäismäärän
- **Hallitusohjelmassa** on monia Työllisyysrahaston tehtäviin liittyviä kohtia. Kirjaukset mm. työttömyysturvan muutoksista ja aikuiskoulutustuen lakkautuksesta merkitsisivät Työllisyysrahaston rahoitusvastuulla olevien menojen pienenemistä.
  - Talousarvion pohjana olevissa skenaarioissa on arvioitu, että hallitusohjelma vähentäisi Työllisyysrahaston menoja n. 200 MEUR vuonna 2024
- Talousarvio laadittu vakioidulla tavalla **skenaarioiden** avulla
  - Työllisyysrahaston perusennusteessa on huomioitu viimeaikainen kehitys ja pankkien/ennustelaitosten arviot tulevasta kehityksestä
  - Riskiskenaariossa on kuvattu heikentyvä työttömyysnäkymä

Työllisyysrahasto perusennuste	2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024
Työttömyysaste %	6,8	7,2	7,1
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,4	-0,1
Työttömät työnhakijat	250 000	260 000	258 000
Palkkasumma muutos %	6,2	5,6	3,4

VM talousennuste 15.6.2023	2022	2023	2024
Työttömyysaste %	6,8	7,0	6,8
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,2	-0,2
Palkkasumma muutos %	6,2	5,7	4,1

Työllisyysrahasto riskiskenaario	2022	2023	2024
Työttömyysaste %	6,8	7,6	8,5
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,8	0,9
Työttömät työnhakijat	250 000	282 500	348 000
Palkkasumma muutos %	6,2	3,0	-0,1

Talousarvio ja rahaston talous 2024 eri skenaarioilla

- Näkymät taloudesta ja työllisyydestä, suhdannepuskurin lähestyminen enimmäismääräänsä sekä hallitusohjelman kirjausten arvioitu menoja alentava vaikutus, vaikuttivat arvioon työttömyysvakuutusmaksujen merkittävän alentamisen mahdollisuudesta
- Rahaston tulosennuste v. 2023 on noin 800 M€ ylijäämäinen
  - Hyvällä tasolla pysyneet työllisyys- ja työttömyyskehitys tukevat tulosta
- Tulosennuste 2024 on
  - perusennusteella ja VM:n ennusteella alijäämäinen n. 300 MEUR
  - riskiskenaariossa alijäämä on n. 800 MEUR

Talousarvio 2024	Vuosi 2023 ennuste 28.8.2023	Vuosi 2024 Perusennuste	Vuosi 2024 VM ennuste	Vuosi 2024 Riskiskenaario
Työttömyysaste %	7,2	7,1	6,8	8,5
Palkkasumma muutos %	5,6	3,4	4,1	-0,1
Työttömyysvakuutusmaksu %, k.a.	**3,04**	**1,61**	**1,61**	**1,61**
Tulos (nettovarallisuuden muutos), M€	782	-338	-288	-821
Nettovarallisuus (puskuri), M€	**2 040**	**1 701**	**1 779**	**1 102**

Talousarvio vuodelle 2024

*luvut vuodelta 2023 ovat arvioita ja tilintarkistamattomia
**sosiaali- ja terveysministeriön tilitys

Määrät %	2023e	Talousarvio 2024	Muutos
Työttömyysaste %	7,2	7,1	-0,1
Palkkasumman muutos %	5,6	3,4	-2,2
Työttömyysvakuutusmaksu %, työnantajat keskiarvo	1,54	0,82	-0,72
Työttömyysvakuutusmaksu %, työntekijät	1,50	0,79	-0,71
Talouden luvut, miljoonaa euroa*			
Työttömyysvakuutusmaksut	2 996	1 624	-1 372
Muut tuotot**	767	683	-83
Rahoitettavat menot ja etuudet	-2 980	-2 646	334
Nettovarallisuuden muutos	782	-338	-1 121
Nettovarallisuus	2 040	1 701	-338
Suhdannepuskurin enimmäismäärä	1 879	1 703	-176

Työllisyysrahaston hallintoneuvoston esitys STM:lle työttömyysvakuutusmaksuiksi vuonna 2024

Maksutason muutos 2024	Maksut 2023	Maksut 2024
Palkansaajanmaksu	1,50 %	0,79 %
Työnantajamaksu, alempi	0,52 %	0,27 %
Työnantajamaksu, ylempi	2,06 %	1,09 %
Työnantajamaksu keskimäärin	1,54 %	0,82 %*
Osaomistajamaksu, palkansaaja	0,75 %	0,43 %
Osaomistajamaksu, työnantaja	0,52 %	0,27 %

*Työnantajan keskimääräisessä maksussa on huomioitu muutosturvan rahoitusta 0,03 prosenttia.

Ajankohtaista
aikuiskoulutustuesta

Aikuiskoulutustuen toimeenpanon avainlukuja 2022–2023

Hyvä automaatioaste ja korkea asiakastyytyväisyys

KOKONAISAUTOMAATIOASTE

43,1-68,6 %

TAMMI-HEINÄKUU

MAKSUHAKEMINEN

78,3–84,2 %

AMMATTITUTKINTOSTIPENDIT

29,6–47,3 %

UUTTA: TUKIOIKEUDEN JATKOHAKEMINEN

ASIAKASTYÖN HENKILÖTYÖVUOSIEN MÄÄRÄ

25,5 henkilötyövuotta (ka)

AIKUISKOULUTUSTUKIHAKEMUSTEN MÄÄRÄ

204 585 kpl vuodessa

AIKUISKOULUTUSTUEN ASIAKASKONTAKTIT (KPL)

Viestit asiointipalvelussa
64 592

Puhelut
36 272

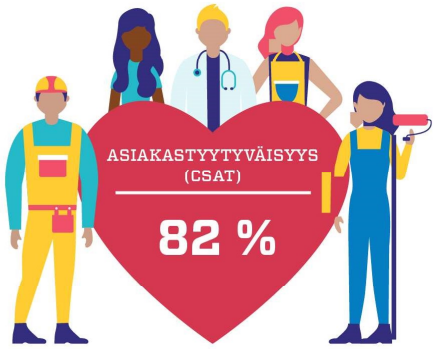

HEINÄKUU

PUHELINPALVELU

95 %

KIRJALLINEN ASIAKASPALVELU

90 %

SÄHKÖINEN ASIOINTI HAKEMUSKOHTAISESTI

79–96 %

© Työllisyysrahasto

Työllisyysrahastolla toimeenpanijan rooli

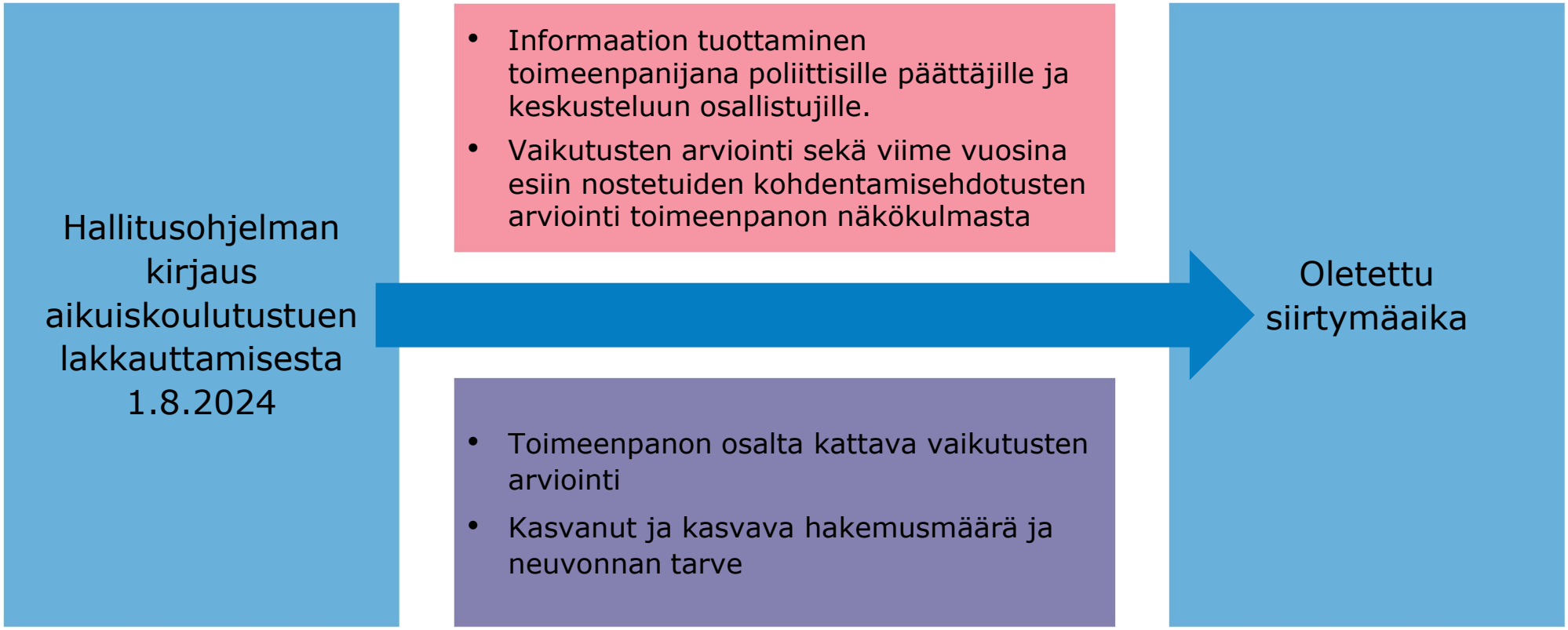

Työllisyysrahastolla on kyvykkyys ja valmius toimia vastaavissa toimeenpanoissa myös tulevaisuudessa

Kiitos!

www.tyollisyysrahasto.fi

@tyollisyysrahasto

@tyollisyysrhsto

Työllisyysrahasto
Sysselsättningsfonden | Employment Fund

